

SURDOPEDIE

[OBOR SURDOPEDIE]

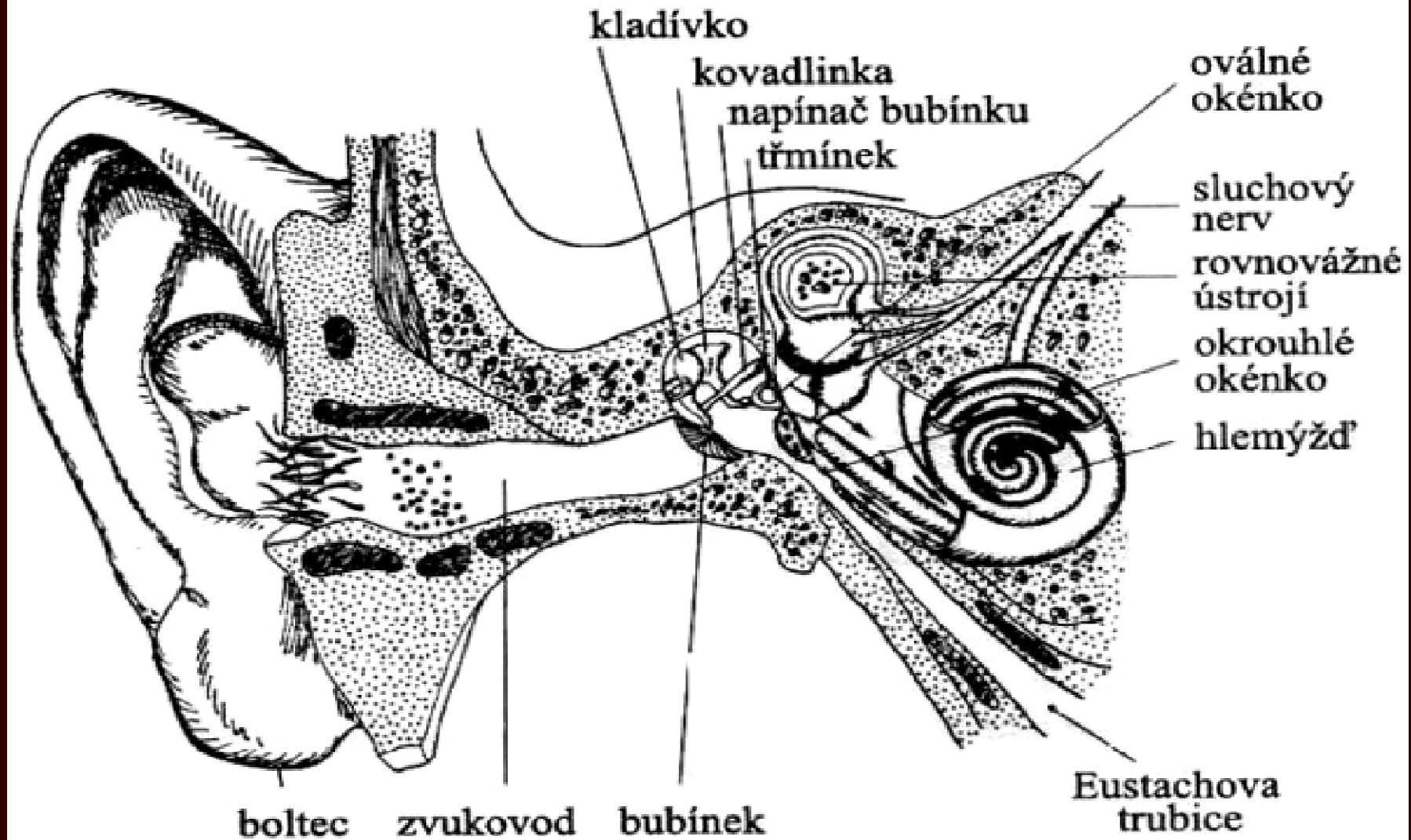
- o speciálněpedagogická disciplína, která se zabývá výchovou, vzděláváním a rozvojem jedinců se sluchovým postižením
- o 3 cílové skupiny: osoby se sluchovým postižením, jejich rodiny, pedagogičtí pracovníci

[TERMINOLOGIE]

SLUCHOVĚ POSTIŽENÍ:

- o neslyšící x Neslyšící
- o nedoslýchaví
- o ohluchlí

SLUCHOVÉ ÚSTROJÍ

[KLASIFIKACE SLUCH. VAD]

Podle místa vzniku postižení:

- o **periferní** nedoslýchavost / hluchota
 - o **převodní** – zevní zvukovod, střední ucho
 - o **percepční** – vnitřní ucho, sluchové buňky, sluchové nervy
 - o **smíšená**
- o **centrální** nedoslýchavost / hluchota

[KLASIFIKACE SLUCH. VAD]

Podle období vzniku postižení:

- o **vrozené** vady sluchu
- o **získané** vady sluchu
 - o **před** fixací řeči (do 6. r.) – infekční choroby, úrazy hlavy, opakované záněty stř. ucha
 - o **po** fixaci – stařecká nedoslýchavost, úrazy, dlouhodobé působení hluku, toxiny

[KLASIFIKACE SLUCH. VAD]

Podle stupně postižení:

Velikost ztráty sluchu	Název kategorie
0-20 dB	normální sluch
21-40 dB	lehká nedoslýchavost
41-55 dB	středně těžká nedosl.
56-70 dB	těžká nedoslýchavost
71-90 dB	praktická hluchota
+ 90 dB	úplná hluchota

[SLUCHOVÁ PROTETIKA]

Pomůcky usnadňující vnímání mluvené řeči:

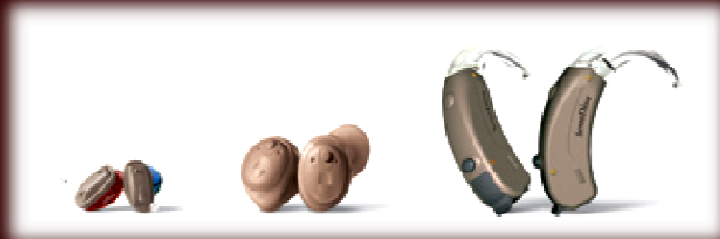
■ nedoslýchavým

- sluchadla
- osobní zesilovače
- indukční smyčky
- pomůcky pro zesílení televize a pro zesílený poslech telefonu

■ neslyšícím

- kochleární implantát, kmenový implantát
- vibrotaktilní a elektronické pomůcky

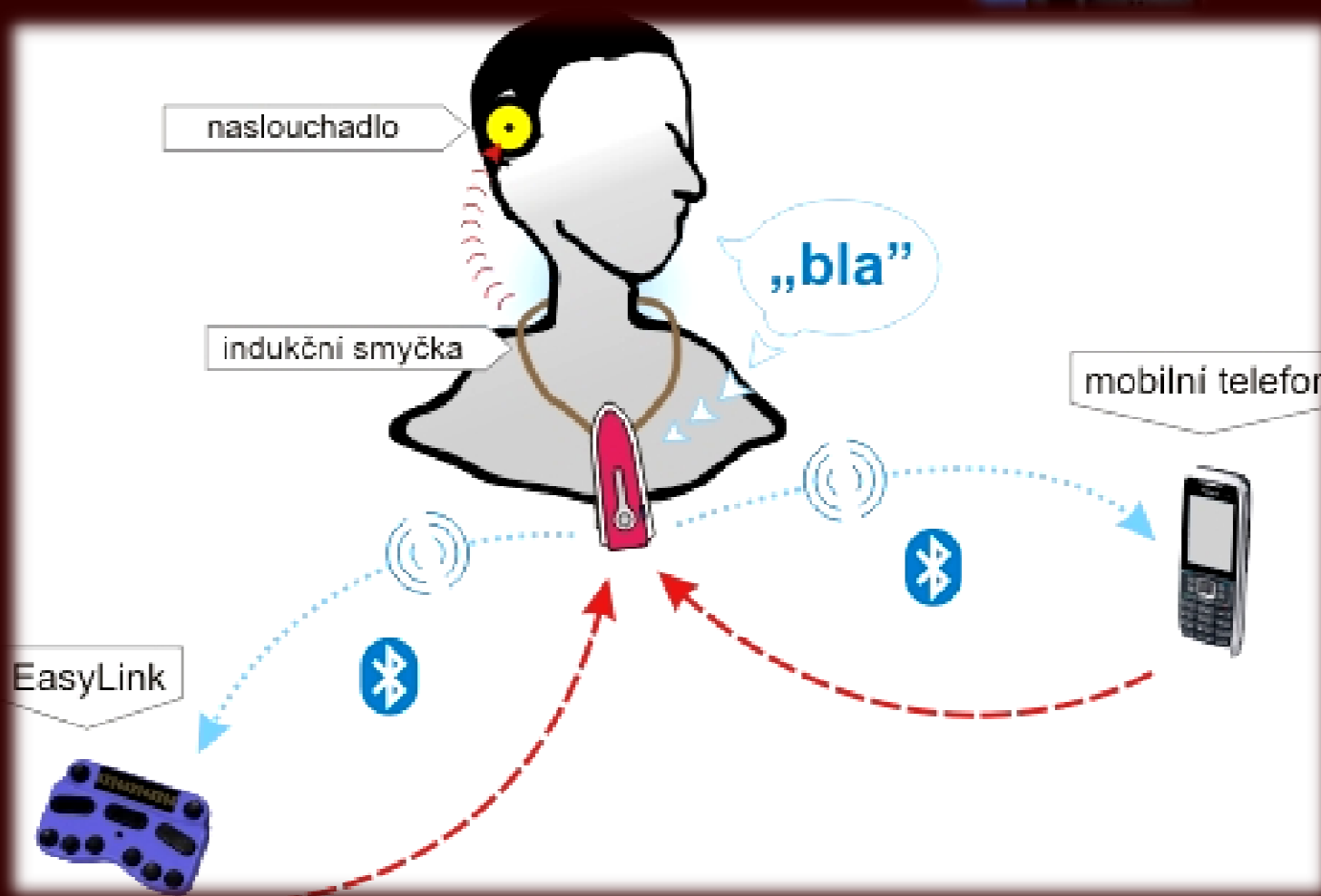
[SLUCHADLA]

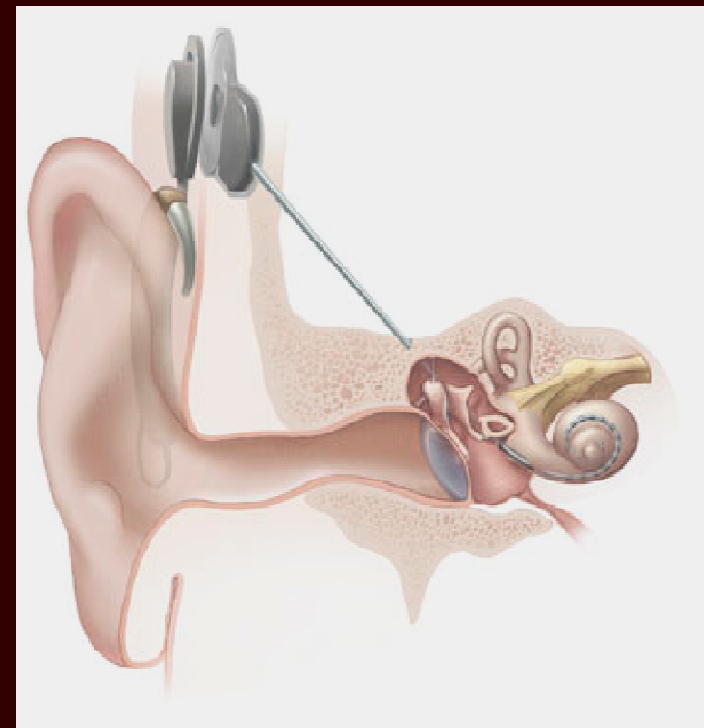
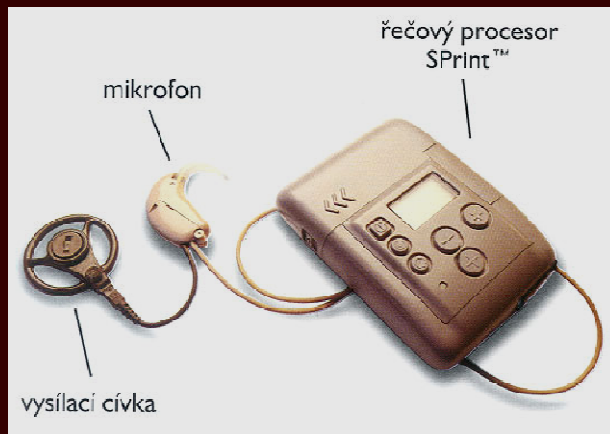
- o závěsná
- o zvukovodová
- o kanálová

[INDUKČNÍ SMYČKY]

[KOCHLEÁRNÍ IMPLANTÁT]

SIGNALIZAČNÍ SYSTÉMY

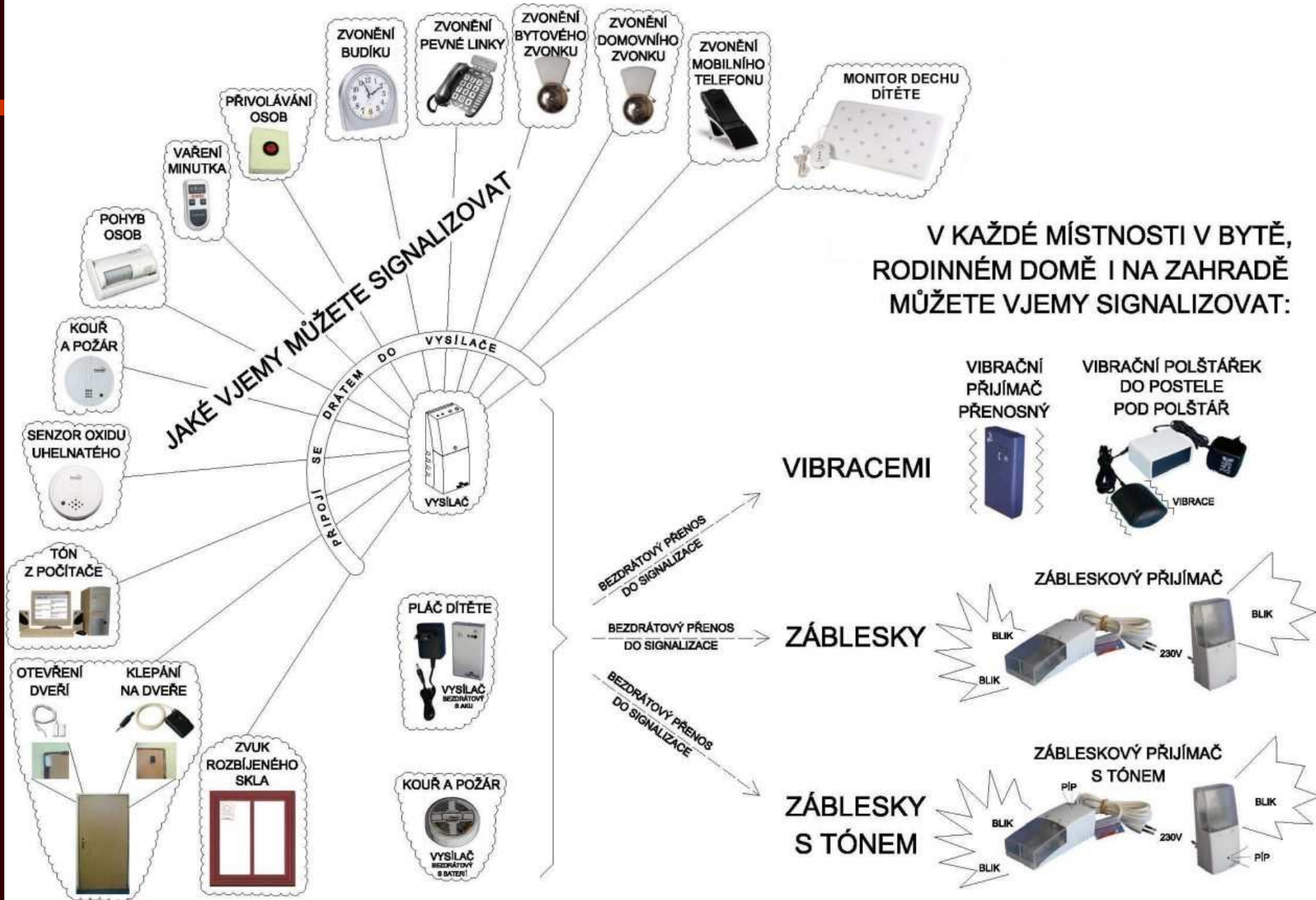
zábleskový budík

vibrační minutka

SVĚTELNÁ SIGNALIZACE FIRMY KOMPONE

PRINCIP FUNKCE PŘEVODU ZVUKŮ A UDÁLOSTÍ NA ZÁBLESKY, ZVUK A VIBRACE

[LOGOPEDICKÉ POMŮCKY]

Pomůcky usnadňující tvoření mluvené řeči:

- o artikulační zrcadlo, špátle, indikátory, fonátory...

[DALŠÍ POMŮCKY]

Pomůcky motivující ke čtení:

- teletext, skryté titulky, textová komunikace

Pomůcky usnadňující získávání informací:

- TV technika, PC, multimediální technika, internet, fax, mobilní telefon

Pomůcky transformující zvuk. signály:

- světelné zvonky, vibrační a světelné budíky, minutky

[VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SP]

- školní docházka desetiletá
- orální, bilingvální metoda, totální komunikace
- MŠ pro SP, ZŠ pro SP, SŠ pro SP (SOU, OU, praktická škola, gymnázium, SOŠ), VŠ obory pro SP
- integrace, SPC pro SP

[TERCIÁRNÍ VZDĚLÁVÁNÍ]

- Výchovná dramatika neslyšících – JAMU
- Čeština v komunikaci neslyšících – FF UK
- střediska pro pomoc studentům se specifickými nároky – např. Teiresiás

[PROFESNÍ UPLATNĚNÍ]

- více než 50 % všech nedoslýchavých pracuje
- komunikační bariéra
- nedostatečné vzdělání
- obava zaměstnavatele
- chráněné pracovní prostředí, občanská sdružení, běžné prostředí

[KULTURA NESLYŠÍCÍCH]

- Neslyšící = specifická skupina lidí, které spojuje velmi silný pocit sounáležitosti
- znakový jazyk
- zkušenosti, které zažívají při styku se slyšícím okolím
- bývali otevřeně či skrytě utlačováni, slyšící se je neustále snažili „předělat“ na slyšící
- společně sdílené aktivity
- kulturní a sportovní akce, divadelní představení, povídky, poezie či vtipy
- akce pro děti i seniory, výlety, plesy, volba Miss a další

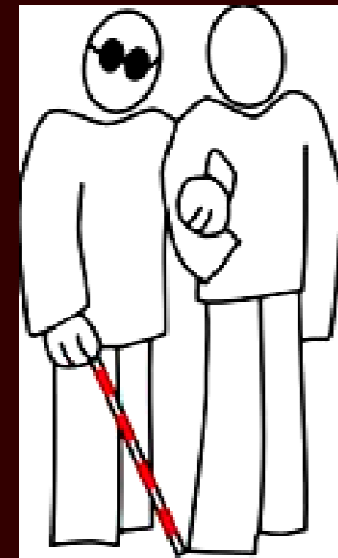
[HLUCHOSLEPOTA]

„...takové současné postížení zraku a sluchu, které je závažné do té míry, že svému nositeli způsobuje problémy ve sféře psychické, sociální a v běžných situacích všedního života...“

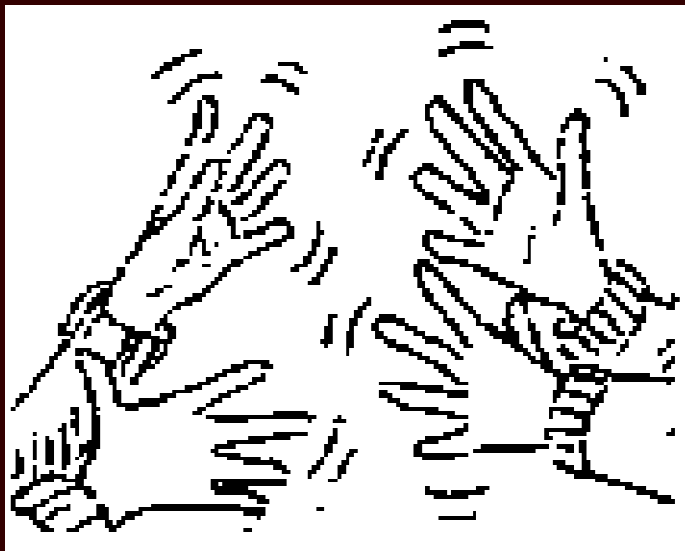

KLASIFIKACE HLUCHOSLEPOTY

- osoby se současným postižením sluchu a zraku od narození
- osoby s postižením sluchu od narození a získanou zrakovou vadou
- osoby s postižením zraku od narození a získanou sluchovou vadou
- osoby se získanou zrakovou i sluchovou vadou

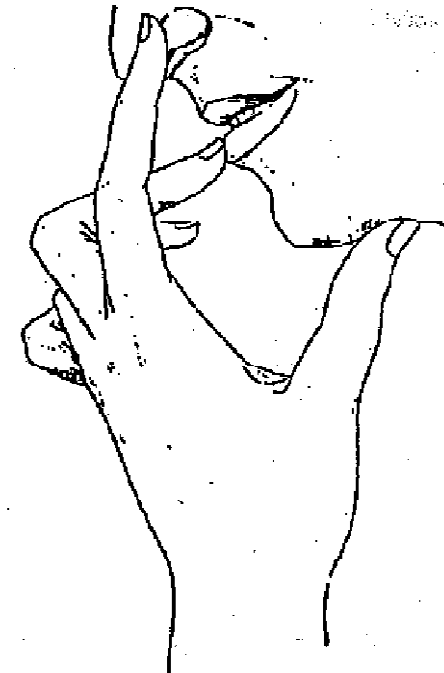
KOMUNIKACE osob se sluchovým postižením

Komunikační formy SP

- Daktylní abeceda, daltylotika
- Daktylografie
- Pomocné artikulační znaky
- Hand Mund systém
- Mluvená hlásková řeč
- Psaná forma řeči
- Tadoma

Komunikační formy SP

- Znakový jazyk (příp. taktilní forma)
- Znakovaný jazyk
- Gestuno
- Mimika
- Gestikulace
- Dramatizace
- Pantomima

Textová komunikace osob se SP

„Ozvu te, az se vratim z cech..Ale jak dlouho trva cesta z tve domova do bus.nadrazi??bus.nad.-grand“

„Co to je salina? kdyz budu vedet,tak jestli muzes na me cekat ve meste nekdy vecer?? jako na doprovod? rikam vubec nevim tak na me pocitej od vecer do vecera... po hranici hned ti ozvu asi nejak budu v Brne ju doufam ze mas spojeni z tve domova do hl.nad. nekdy kolem 4.30hod.

„dobre a doufam,ze to pujde kvuli z Brna jedu domu jede 5hod. dekuju moc jses hodna,jeste taky ozvu jestli ano ci ne..“

Odezírání

- vnímání mluvy zrakově a její chápání podle pohybů úst, mimiky, výrazu očí, gestikulace
- SP vnímá při odezírání *kinémy*, tzn. mluvně pohybové útvary, odlišitelné od jiných

Např.

- kiném bilabiální (p, b, m)
- labiodentální kiném (f, v)
- lingvoalveolární kiném (t, d, n, t', d', ň)
- kiném ostrých sykavek (s, z, c)

Odezírání

- schopnost odezírání není vrozená a lze ji rozvinout pouze do určité míry
- pro úspěšné odezírání je třeba znát obrazy celých slov
- odezřít lze jen slova známá; lidé s postlingválním postižením sluchu odezírají obvykle lépe
- efektivně odezírat lze max. 20 - 30 minut

Vnější podmínky pro odezírání

- osvětlení - intenzita a směr
- konverzační vzdálenost, poloha obličeje mluvčího, výška
- zrakový kontakt, postavení tváří v tvář
- mluvní technika - anatomické zvláštnosti mluvních orgánů, přiměřená artikulace
- znalost konverzačního tématu

Vnitřní podmínky pro odezírání

- fyziologické
- psychické
- verbální

Zásady komunikace s osobami se sluchovým postižením

- udržovat oční kontakt, neodvracet hlavu při hovoru
- upozornit na začátek komunikace (dotek)
- využívat výrazy obličeje a gesta rukou
- mluvit **přirozeně**, pomaleji
- při mluvení by jednající osoba neměla jíst, pít, kouřit, žvýkat, podpírat si bradu, dávat si ruce před ústa
- knírek X rtěnka; správné osvětlení
- udržovat pomalejší rytmus řeči, nezvyšovat hlas

Zásady komunikace s osobami se sluchovým postižením

- při odezírání předem oznámit téma hovoru, ujistit se o správném porozumění
- používat alespoň základy znakové řeči, prstové abecedy
- při neporozumění osobě se SP požádat o zopakování
- komunikace grafickou formou většinou neúčinná

~~Znaková řeč~~

z.č.155/1998 Sb. O znakové řeči →

z.č. 384/2008 Sb. O komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob

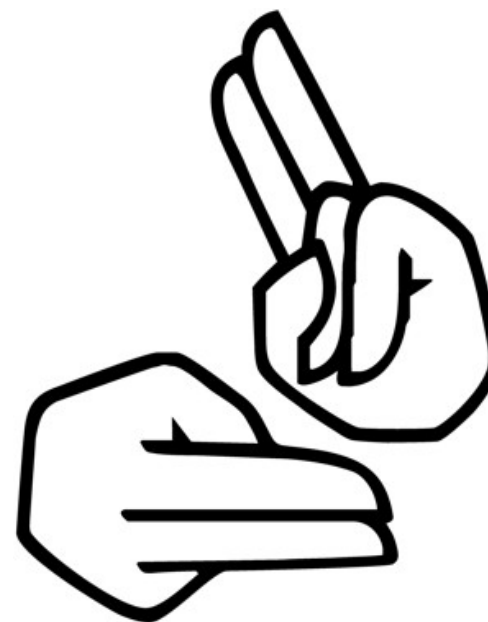
český znakový jazyk + znakovaná čeština

Znakovaná čeština

- umělý jazykový systém, který usnadňuje dorozumívání mezi slyšícími a neslyšícími
- využívá gramatické prostředky češtiny, která je současně hlasitě nebo bezhlasně artikulována

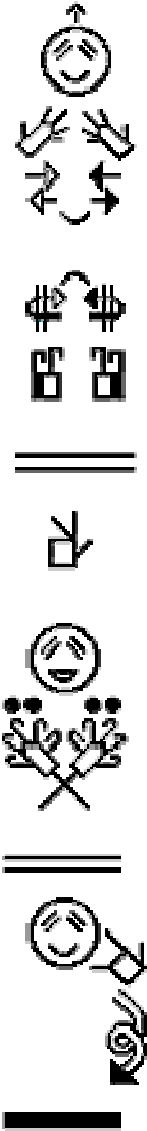

Český znakový jazyk

- základním dorozumívacím jazykem neslyšících v České republice
- přirozený a plnohodnotný komunikační systém tvořený specifickými vizuálně-pohybovými prostředky, tj. tvary rukou, jejich postavením a pohyby, mimikou, pozicemi hlavy a horní části trupu

Sign Writing

Tlumočení znakového jazyka

- tlumočení českého znakového jazyka
- tlumočení znakované češtiny
- artikulační tlumočení
- tlumočení pro hluchoslepé

- Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, Česká společnost tlumočnicků znakového jazyka, Organizace tlumočnicků znakového jazyka, Centrum zprostředkování tlumočnicků pro neslyšící

Daktylotika – prstová abeceda

pro jednu ruku

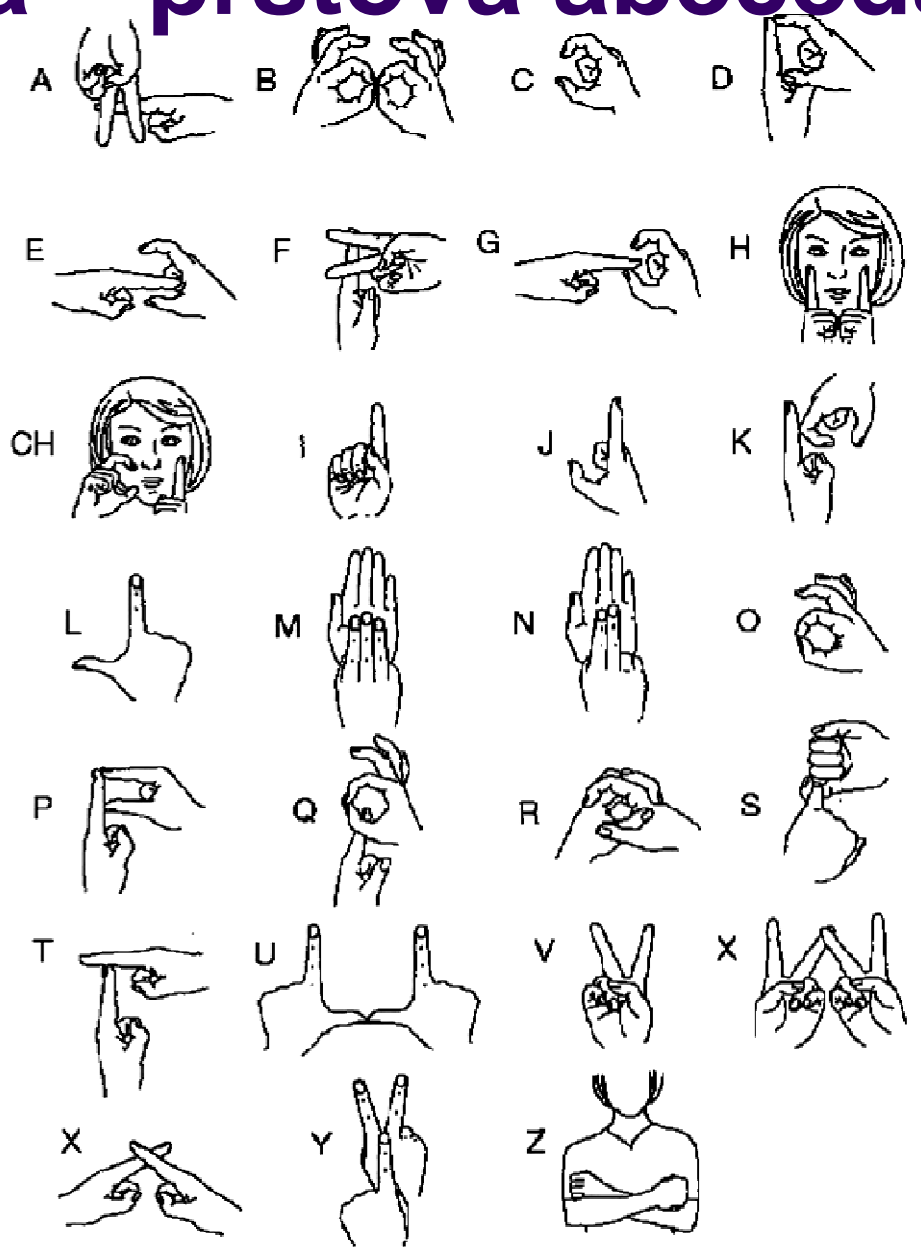

 A	 B	 C	 D	 E	 F	 G	 H	 I
 J	 K	 L	 M	 N	 O	 P	 Q	 R
 S	 T	 U	 V	 W	 X	 Y	 Z	

Daktylotika – prstová abeceda

pro dvě ruce

Daktylotika do dlaně

Lormova abeceda

